16

Gezien door:
Minister
S.G.
Stelleer S.Z.

ZEER GEHEIM

MINISTERRAAD
Nr.1454

Ex.nr. 12

Notulen van de buitengewone vergadering gehouden op Dinsdag 13 April 1954 in de Trèves-zaal, aangevangen 's morgens om tien uur

---

Aanwezig: De Minister-President Drees en de Ministers Algera, Beel, Beyen, De Bruijn, Donker, Kernkamp, Van de Kieft, Luns, Mansholt, Staf, Suurhoff, Van Thiel, Witte en Zijlstra (Afwezig is Minister Cals)

Secretaris: J.Middelburg

2. De Europese Gemeenschap (Brief van de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister zonder Portefeuille Luns, dd. 2 April 1954, nr 41422, met bijlagen, alsmede rapporten aangeboden op 22 Maart 1954)

Minister Staf wil vooraf een opmerking maken over de ontwikkeling van de voorbereiding van verdragen zoals van de Kolen- en Staalgemeenschap. Men kan zeggen, dat de KSG wel werkt, maar spreker wijst er op, dat het terrein van dit verdrag wel beperkt is vergeleken met dat van de Europese Defensie-Gemeenschap, terwijl het terrein van de Europese Gemeenschap (EG) weer veel uitgebreider zal kunnen zijn. Het EDG-verdrag is lang voorbereid, waaruit een regeling is geresulteerd, welke echter niet toe te passen is. Spreker staat ook met grote aarzeling tegenover de gedachte om met een raam van een verdrag voor de EG te komen. Hij staat voorts critisch tegenover de overdracht van bevoegdheden van de Ministers. Als men ziet wat in de KSG nog aan de nationale Ministers is overgelaten dan heeft spreker wel grote bezwaren tegen bedoelde overgang. Juist nu van Nederlandse zijde er naar gestreefd is, zowel in de KSG als in de EDG te komen tot collegiale bevoegdheden lijkt het niet juist als bij het overkoepelen van de KSG en de EDG in de Executieve van de EG alleen de beide presidenten van deze organen zouden worden opgenomen; de overige leden van de Hoge Autoriteit en het Commissariaat zouden daardoor ambtenaren worden. Wat het kiesstelsel betreft schijnen Frankrijk, Duitsland en Italië wel voor een afwijking van de evenredige vertegenwoordiging te voelen. Het lijkt spreker echter het beste, dat van Nederlandse zijde wordt vastgehouden aan de evenredige vertegenwoordiging. Ten aanzien van de economische zijde van de EG is van Nederlandse zijde wel sterk de nadruk gelegd op het opheffen van de handelsbelemmeringen. Het is waar, dat daarmede een goed handvat kan worden verkregen om ook op de andere punten verder te komen, maar als een programma voor tien jaar wordt opgesteld moet men zich afvragen of het dan niet beter is over de integratie op economisch-sociaal terrein in het algemeen te spreken en dan de consequenties daarvan reeds thans onder ogen te zien. Spreker acht het dus beter om direct aan de economische integratie te beginnen in plaats van alleen aan het wegnemen van de handelsbelemmeringen in een periode van tien jaar aandacht te schenken.

2132.

© NA, 2.02.05.02 (Arch. MR) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 399
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/S00256

Minister Donker wijst er op, dat Frankrijk door de kwestie van de ratificatie van het EDG-verdrag reeds in tweeën dreigt te worden gescheurd. Nu bij de besprekingen in Parijs op verschillende punten overeenstemming is bereikt tussen de vertegenwoordigers van vijf landen zonder Frankrijk, heeft spreker het gevoel, dat het voor Frankrijk gemakkelijker wordt te weigeren om aan de EG mede te doen dan bij de EDG. In dit verband stelt spreker de vraag of Minister Beyen een mogelijkheid ziet om het negativisme aan Franse zijde te doorbreken.

Minister Beel sluit zich aan bij de aarzeling van Minister Staf. Spreker wijst op de merkwaardige ontwikkeling van de laatste maanden. Aanvankelijk is er een periode geweest, waarin werd gezegd, dat Nederland aan een EG moest medewerken, aangezien Frankrijk de totstandkoming daarvan eiste als voorwaarde voor de ratificatie van het EDG-verdrag. Als klein land zal Nederland alvorens in te stemmen met een Europese politieke gemeenschap een minimum van garanties moeten eisen. Ziet spreker goed, dan nemen de Fransen een negatief standpunt in, zowel wat betreft de economische bevoegdheden als op het terrein van de instellingen. Men kan daarom de vraag stellen of de tijd voor de vorming van een EG wel rijp is, nu een zo belangrijke partner als Frankrijk een dergelijk standpunt inneemt. Wat de resultaten van de besprekingen in Parijs betreft zou spreker zowel op economisch als op institutioneel terrein bepaalde grenzen willen trekken. Zo meent hij een tweeledige Executieve en een ambtenarensenaat te moeten afwijzen, evenals een overdracht van alle bevoegdheden van de KSG en de EDG aan de EG. In de economische sector is een groei naar elkaar toe van de vijf landen buiten Frankrijk waar te nemen waarbij men verder gaat dan het plan-Beyen. Spreker meent echter, dat men in het verdrag een aanloopperiode moet neerleggen, waarnaast aan de Executieve werkelijke beslissingsbevoegdheid op dit stuk zonder vetorecht der afzonderlijke staten moet worden opgedragen. Spreker stelt tenslotte de vraag of Minister Beyen enige mogelijkheid ziet, dat in 1954 dan wel in 1955 tot resultaten wordt gekomen, gezien de ervaringen tot nu toe.

Minister Zijlstra beperkt zijn opmerkingen tot het economische terrein. Daarop is het eerste wat de aandacht trekt de scheiding tussen de vijf landen en Frankrijk. Dit land neemt wel een zeer negatief standpunt in. Bij formule 2 van de economische commissie stelt de Franse delegatie, dat voor de vestiging van de gemeenschappelijke markt in de toekomst een of meer verdragen kunnen worden gesloten, daarbij rekening houdende met onze ervaringen met de KSG en de EDG. Ten aanzien van de KSG is echter thans reeds voldoende duidelijk, dat belangrijke resultaten met de vrijmaking van het goederenverkeer kunnen worden bereikt, maar ook dat de integratie tot andere sectoren moet worden uitgebreid. De economische consequentie van de EDG is echter ies heel anders, want deze ligt voornamelijk in de militaire sfeer. Bij de vierde formule tekent de Franse delegatie aan, dat de vrije circulatie van kapitalen zal moeten wachten op de algemene convertibiliteit en dat de vrije beweging van personen afhankelijk zal zijn van de voortschrijding van de emigratie overzee. Spreker meent, dat deze negatieve houding van de Franse delegatie een gevolg is van het feit, dat Frankrijk noch politiek noch economisch en monetair enige stabiliteit heeft. Zoalng dit het geval

-3-

is, zal Frankrijk aan een EG niet kunnen meedoen, ook niet als hierbij alleen vage waarborgen in het verdrag worden opgenomen. Dat land zal eerst orde op eigen zaken moeten stellen. Binnen de vijf andere landen liggen ook nuanceverschillen. Het is dan wel duidelijk, dat Nederland niet kan blijven bij vrijmaking van het goederenverkeer. Bij de presentatie zal men dit duidelijker moeten maken. Men zal dan een aantal andere factoren kunnen noemen, bv in de eerste plaats de conjunctuurpolitiek, welke niet nationaal gevoerd kan worden en waarvoor ook de publieke opinie belangstelling heeft. In de tweede plaats zou het loonbeleid kunnen worden genoemd. Daarover zou men kunnen zeggen, dat Nederland met een harmonisatie kan meegaan, naarmate het personenverkeer vrij wordt. Integratie op het terrein van het goederenverkeer zal echter prioriteit moeten hebben, waarbij wij kunnen verwijzen naar Benelux. Men zal dan echter niet rigoureus aan het voorstel van de verlaging der tarieven elk jaar met 10% moeten vasthouden. De periode zal ook langer dan tien jaar bv twaalf of vijftien jaar kunnen zijn. Belangrijk is daarbij alleen, dat de verlaging van de tarieven niet tot het laatste moment wordt uitgesteld. Met betrekking tot de Franse wens naar preferentie, wat als alternatief van een gemeenschappelijke markt wordt voorgesteld, merkt spreker op, dat deze kwestie een onderdeel is van de discussie over het gemeenschappelijke tarief tegenover derde landen. In zijn nota van 23 November zag Minister Mansholt indertijd drie mogelijkheden wat betreft de vorm van een EG tussen de zes landen. De mogelijkheid, die Minister Mansholt indertijd aanbeval, zou alleen betekenen, dat de tijd, die het neemt om een veto tegen maatregelen van de EG te verkrijgen, langer zou zijn. Spreker meent, dat er een vierde mogelijkheid is, nl de uitwerking van de Nederlandse gedachten in de kring der vijf landen, waarna dan wordt gezien hoe men met Frankrijk tot een oplossing kan komen.

Minister Mansholt is het met Minister Zijlstra eens, dat de nota van 23 November in zijn onderdelen niet meer past bij de situatie van het ogenblik. Spreker is ook van oordeel, dat in deze vergadering nog geen definitieve conclusies moeten worden getrokken. Frankrijks houding staat bv nog niet vast. Uit het rapport van de economische commissie heeft Minister Zijlstra enkele punten aangehaald, maar het is de vraag of de Franse delegatie terzake instructies van haar Regering heeft ontvangen. Spreker acht het thans nog niet mogelijk om een politieke lijn te trekken. Dit was indertijd bij de conferentie in Luxemburg wel het geval, daarna in Rome en Den Haag niet meer. Gevolg hiervan is geweest, dat - hoewel de besprekingen in Parijs van betekenis zijn geweest - er thans niet een voorstel ter tafel ligt, waarover de Regering nu een beslssing kan nemen. Spreker gelooft, dat het in de komende jaren er om gaat of de landen er in slagen tot een gemeenschap te komen, d.w.z. tot een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor vraagstukken, waarvan de gemeenschappelijke markt een deel is. In het elkaar vinden van de vijf landen tegenover Frankrijk zit het gevaar, dat men Duitsland een overheersende positie geeft. Voor Nederland en voor de Beneluxlanden in het algemeen is het goed er voor te zorgen, dat er in West-Europa een zeker evenwicht is. Het kan dan nodig zijn,

dat Nederland in de economische sector concessies moet doen ten gunste van een politiek van evenwicht. In dit opzicht is het beleid van Adenauer, die naar evenwicht in Europa met vermijding van Duitse overheersing streeft, van historische betekenis. Spreker gelooft, dat het plan-Beyen als uitgangspunt van de besprekingen van groot belang is geweest, maar de economische integratie kan op zich zelf nog te beperkt zijn. Men kan langs deze weg trachten te komen tot een verdrag met economische inplicaties òf trachten een gemeenschap met de noodzakelijke organen te vormen en dan te vertrouwen op de zelfwerkzaamheid van deze gemeenschap. Spreker helt over naar deze laatste weg. Hij acht het creëren van een gemeenschap belangrijker dan het verkrijgen van garanties op economisch terrein. Het eens worden in de kring der vijf landen en vervolgens Frankrijk onder druk zetten acht spreker gevaarlijker dan het zoeken met Frankrijk naar een EG met minimale bevoegdheden. Daarbij zal het te creëren Europese Fonds een belangrijke rol kunnen spelen, o.a. voor de ontwikkeling van de Franse landbouw en verbetering van de industriële productie. In het EDG-verdrag heeft men waarschijnlijk te veel willen regelen, waardoor dit thans niet meer past op de tegenwoordige situatie. Dit kan ook een gevaar voor de EG zijn. Het gaat spreker veel meer om de vraag of de zes landen in staat zijn om de sprong naar een politieke gemeenschap te doen. Als men dit niet doet zijn de risico's veel groter, vooral voor ons land op economisch terrein. Enerzijds kan een recessie op agrarisch gebied in ons land vergaande gevolgen hebben, anderzijds wijst spreker er op, dat verschillende Westeuropese landen bezig zijn eenzelfde landbouwpolitiek op te zetten als in Nederland bestaat. Dan zijn noch de tarieven noch de liberalisatie van de OEEC van invloed. Het zal dan van belang zijn als er organen bestaan, die de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de zes landen kunnen nagaan.

Tenslotte is spreker van oordeel, dat, vaker dan tot dusverre, een discussie over de stand van zaken en de vraagstukken van de EG in de Ministerraad moet worden gehouden.

De Minister-President is het er mede eens, dat het geen zin heeft op dit oogenblik het standpunt van de Nederlandse Regering definitief en in bijzonderheden te bepalen. Men zal thans alleen de algemene punten kunnen bespreken. Sprekers grief is steeds, dat men tracht in haast beslissingen te forceren. Dit is indertijd bij de voorbereiding van de EDG het geval geweest, terwijl men ook tracht de EG te vormen, voordat de EDG tot stand is gekomen. Dit kan men echter niet als men niet weet of de EDG er komt. Daarom zal men ook thans moeten afwachten of de EDG in Italië en Frankrijk wordt geratificeerd. Het is nog twijfelachtig of in Frankrijk de behandeling van het ratificatieontwerp in Mei zal beginnen. In Mei is trouwens ook de Conferentie van Genève aan de gang. Volgens onze Ambassadeur zal men verder in Italië voor de ratificatie tenminste zes maanden nodig hebben. Als beide landen geratificeerd zouden hebben, zullen nog allerlei nationale uitvoeringsmaatregelen genomen moeten worden.

Spreker gelooft daarom, dat men eerst moet weten waar men met de EDG aan toe is en dan pas een beslissing moet nemen over de EG. Frankrijk is bij de zes landen niet het enige zwakke punt. Ook Italië, waar 40% communistisch of crypto-communistisch stemt, is politiek zeer instabiel. In principe is spreker voor de vorming van een EG, maar practisch staat hij er sceptisch tegenover, aangezien zijn pessimistische verwachtingen ten aanzien van de EDG nog ver overtroffen zijn. Het toekomstbeeld van Minister Mansholt zou ook prachtig zijn, maar spreker verwacht de verwezenlijking niet. Als men alleen denkt aan de landbouw, ziet men dat de Fransen geen bevoegdheden aan de organen van een EG willen geven, terwijl bij de Westduitse Regering de vrije economie op dit terrein slechts een frase is en ook de andere regeringen alle de landbouw in hun land willen blijven beschutten. Als men dan een EG zonder wezenlijke bevoegdheden zal vormen, zal dit niet op nul uitlopen, maar op een minus, o.a. doordat men alles ingewikkelder maakt, zonder dat er een wezenlijke verbetering komt. Spreker acht het Nederlandse voorstel om de tarieven tussen de zes landen elk jaar met 10% te verlagen niet het laatste woord, maar de totstandkoming van een douaneunie is - ook gezien de mogelijkheden, welke de GATT laat - heel belangrijk en daaruit kunnen bevoegdheden op andere terreinen voortvloeien. Concluderend zou spreker een afwachtende houding willen aannemen. Het lijkt hem, dat het weer bijeenkomen van de deskundigen in Mei geen zin heeft; dan is de politieke belangstelling geheel op de Conferentie van Genève gericht. Na Genève zouden eerst de Ministers van Buitenlandse Zaken van de zes landen bijeen moeten komen om te zien of men ten aanzien van de EG iets verder zal kunnen komen.

Minister Beyen is het er mede eens, dat een bespreking van de EG in de Ministerraad na het uitstel van de conferentie van 30 Maart niet meer urgent is, maar hij acht het evenals Minister Mansholt toch nuttig van tijd tot tijd hierover te spreken. Het rapport, dat aan de Ministers is rondgezonden, is een werkstuk, dat de basis voor verder overleg moet vormen. De conferentie in Parijs was noodzakelijk, aangezien bij de Ministersconferentie in Den Haag bleek, dat de zaken nog onvoldoende waren bestudeerd. De besprekingen in Parijs zijn heel nuttig geweest, maar spreker heeft wel het gevoelen, dat thans de tijd van studie voorbij is. Thans moet de vraag worden beantwoord of er reden is om een Ministersconferentie bijeen te roepen, zoals bedoeld in artikel 38 van het EDG-verdrag, welke dan geruime tijd zou duren. Spreker is het eens met de Minister-President, dat er voor het houden van een dergelijke conferentie op het ogenblik geen basis is, aangezien de Franse Regering nog geen standpunt ter zake heeft. Het gaat bij Frankrijk om een diepgaand innerlijk conflict over alles wat betrekking heeft op de supranationale organen in Europa. In dit verband merkt spreker op, dat de Fransen veelal intellectueel in isolationisme leven. Deze houding wordt vaak versterkt door het vasthouden aan de glorie en het zijn van grote mogendheid in het verleden. Dit heeft geleid tot de eigenaardige paradox, dat uit Frankrijk het initiatief voor de samenwerking van de zes landen is gekomen, maar dat deze juist daar op de grootste tegenstand stuit. Naar spreker mening is de EG niet afhankelijk van het totstandkomen van de EDG. Wordt het EDG-verdrag in het Franse Parlement geaccepteerd, dan zal men

een veel duidelijker beeld krijgen van de Franse houding ten aanzien van de EG. Het gaat niet in de eerste plaats om het protectionisme, maar om de vraag of Frankrijk bereid is in de EG als supranationaal orgaan met de andere vijf mede te werken. Spreker zal er niet op aandringen, dat een bijeenkomst van de deskundigen in Mei plaats heeft. Men kan nog het invoegen van de KSG en de EDG nagaan, maar dit heeft geen zin voor men weet hoe de ratificatie van de EDG in Frankrijk loopt. Wat het Nederlandse standpunt betreft merkt spreker op, dat aan het zogenaamde plan-Beyen tweeërlei gedachte ten grondslag lag. In de eerste plaats de wenselijkheid om met een aantal eenvoudige voorstellen te komen; als deze er niet geweest waren, zou men niet tot een kristallisatie van het gemeenschappelijke van de gedachten zijn gekomen, welke in Parijs bij de vijf landen is ontstaan. Aan de andere zijde berustte het plan op sprekers ervaring in internationaal gezelschap, dat men weinig bereikt als men niet met concrete vragen te maken heeft. Zo heeft bv de Internationale Bank wat tot stand gebracht, terwijl het Monetaire Fonds niet verder is gekomen dan analyses. Aangezien men zich van Nederlandse zijde tenslotte ook bereid heeft verklaard in te stemmen met de mogelijkheid, dat de EG directieven ten aanzien van de monetaire en andere zaken zou kunnen geven, is overeenstemming tussen de vijf landen in Parijs mogelijk geworden. Wel zijn in Parijs allerlei voorstellen van andere zijden gekomen, die niet geheel duidelijk maken wat de directieven moeten inhouden, maar er bestaat overeenstemming tussen de vijf, dat de afbraak van de handelsbelemmeringen de hefboom zal kunnen zijn om het geheel in beweging te brengen. Men zal kunnen beginnen om met de andere Benelux-partners tot overeenstemming te komen. Over de Franse bereidheid zich daarbij aan te sluiten is thans nog niets te zeggen. Als Frankrijk zou weigeren lijkt de groep der vijf landen wel te klein te worden. Naar aanleiding van een opmerking van Minister Mansholt wijst spreker er op, dat ook het Europese Fonds aan Nederlandse zijde een rol heeft gespeeld. Spreker gelooft er echter niet aan, dat, als men de structuur van de gemeenschap maar schept, de rest dan van zelf komt. De Nederlandse Regering zou zich ook in een zwakke positie brengen, als zij zou zeggen bereid te zijn alle eisen op te geven, omdat de Fransen dit niet willen, mits er maar een gemeenschap komt. De Fransen zullen bereid zijn een EG tot stand te brengen, die alleen een studiekarakter heeft. Dan krijgt men een kleinere Raad van Europa of een kleine OEEC, hetgeen voor Nederland zeer onaantrekkelijk is. Als een EG geen economische bevoegdheden zou krijgen, kan men veel beter in de grotere lichamen als de OEEC blijven dan zich afscheiden met een kleine groep. Wat de voorbereiding van de werkzaamheden betreft, wijst spreker er op, dat regelmatig in de Adviescommissie op ambtelijk niveau over een en ander wordt gesproken, terwijl ook in de Ministerraad tot nu toe geregeld aandacht aan het vraagstuk van de EG is gegeven.

Wat de EDG betreft wijst spreker er op, dat er geen alternatief voorstel is, dat in Frankrijk wel een meerderheid zal kunnen halen. De bezwaren in Frankrijk gaan bijna alle tegen het supranationale karakter en dan staat men voor de vraag of men niet alleen met de NATO kan volstaan. De Nederlandse Regering staat dan op het standpunt, dat West-Duitsland in de NATO moet worden opgenomen, wat Frankrijk ook niet wil. Daarom is spreker van oordeel, dat men niet van Nederlandse kant moet beginnen met wijzigingsvoorstellen over de EDG, aangezien dit door de tegenstanders van de EDG in Frankrijk zal worden aangegrepen voor hernieuwd uitstel van de ratificatie.

Concluderend zegt spreker, dat het moment nog niet gekomen is, dat alleen Nederland tegen het totstandkomen van een EG zonder werkelijke economische bevoegdheid zou zijn. Dit moment kan men afwachten, hoewel spreker niet bereid is tot toetreding daartoe. Maar men zal ook niet naar buiten moeten laten blijken, dat een deel van de Ministerraad die constructie wel aanvaardbaar zou achten, want men moet ook niet over het hoofd zien hoeveel reeds met het Nederlandse standpunt is bereikt. Spreker ziet ook niet, dat men met een lege structuur voor de EG iets zou bereiken; men zal dan aan de Europese gedachte meer kwaad dan goed doen.

Minister Mansholt heeft niet gesteld, dat men genoegen moet nemen met een "lege huls"; de totstandkoming van supranationale organen (waaronder een Parlement) zal van grote betekenis zijn. Als men met de vier andere landen tot een gezamenlijk voorstel komt over een aantal (minimale) economische bevoegdheden zal men niet een strijdpositie tegenover Frankrijk moeten innemen, maar als Minister Zijlstra de vraag moet stellen, wat de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid is tegenover het Franse (en misschien ook het Italiaanse) probleem. Langs deze weg zal ook de Ministerraad tot overeenstemming kunnen komen. Spreker is het voorts eens met Minister Beyen, dat in de gehele evolutie van de voorbereidingen der EG soepelheid noodzakelijk is.

Minister Beel merkt naar aanleiding van het slot der beschouwingen van Minister Beyen op, dat hij in tegenstelling met Minister Beyen tijdens deze discussie niet heeft waargenomen, dat er een belangrijke stroming zou zijn, die het tot nu toe door de Regering ingenomen standpunt wil wijzigen.

Minister Zijlstra acht het van belang duidelijk vast te stellen wat graduele wijzigingen zijn en wat principiële. Gradueel is het zich bepalen tot bevoegdheden ten aanzien van de gemeenschappelijke markt of uitbreiding hiervan tot het gehele economisch-financiële gebied. De scheidingslijn met principiële wijzigingen loopt bv waar wordt gedacht aan organen met bevoegdheden, die teniet gedaan kunnen worden door nationale veto's.

De Minister-President neemt aan, dat de Raad wil vasthouden aan de algemene lijn, welke indertijd is vastgesteld. Later kan men nader beslissen als men voor de vraag staat. In dit verband noemt spreker nog de kwestie van het automatisme en de bevoegdheden van de Executieve bij de vorming van de gemeenschappelijke markt. De Franse Regering wilde noch automatisme noch deze bevoegdheden, terwijl van Nederlandse zijde een combinatie van automatisme en bevoegdheden werd voorgesteld. Daarbij behoeft onzerzijds niet beslist te worden vastgehouden aan het voorstel van jaarlijkse verlaging der onderlinge invoertarieven met 10% gedurende tien jaar, maar wel aan het vastleggen van verlagingen.

-8-

Minister Beyen concludeert, dat hij het standpunt, dat hij in de Tweede Kamer heeft uiteengezet, bij de behandeling van de begroting van Buitenlandse Zaken in de Eerste Kamer zal handhaven met het amendement inzake de mogelijkheid van directieven voor de EG ten aanzien van algemene economische financiële onderwerpen. Inmiddels heeft echter het Tweede-Kamerlid Ruygers de vraag gesteld of het moment niet gekomen is om het Nederlandse standpunt principieel te wijzigen.

Minister Donker merkt op, dat er groepen zijn, die beslist nu een uitspraak wensen over het Nederlandse standpunt als men voor de vraag komt wat te doen als alleen een "lege huls" tot stand kan worden gebracht. Spreker acht dit theoretisch en het streven van deze groepen niet opportuun, aangezien dat het eigen standpunt ondermijnt. Ook in het geval het gehele Kabinet het er over eens zou zijn, dat Nederland ook tot een "lege huls" zou moeten toetreden, zal men nog van Nederlandse zijde dit thans nog niet moeten zeggen. Minister Mansholt merkt op, dat het niet gaat over al of niet een "lege huls", maar om de toekenning van wezenlijke bevoegdheden met of zonder automatisme inzake de totstandkoming van de gemeenschappelijke markt. Ten aanzien van dit automatisme vindt Nederland geen enkele steun. Minister Beyen neemt niet aan, dat elk automatisme door de andere landen wordt afgewezen. De GATT kent ook een dergelijk automatisme. De Minister-President voegt hier aan toe, dat het plan-Pflimlin eveneens automatisme kent.

Minister Beyen wijst er op, dat de neiging van sommigen in de Tweede Kamer om hem op een standpunt vast te leggen geen zin heeft, omdat spreker daarmede òf zijn onderhandelingspositie kwijt zou zijn òf dit streven er toe leidt, dat hij zijn standpunt sterker moet maken dan zijn bedoeling is.

Als laatste punt stelt spreker, dat de Raad wel eens over de kwestie van de verkiezingen voor de EG zal moeten spreken. In de Kamercommissie heeft spreker nog steeds een antwoord op vragen hieromtrent ontweken door te zeggen, dat het Kabinet nog geen beslissing heeft genomen. Ook in Frankrijk is er een ontwikkeling naar de gedachte, die spreker in November heeft verdedigd, om de "democratische contrôle" binnen de EDG en de KSG te regelen. De Assemblée kan men op grond van artikel 21 van het KSG-verdrag ook direct verkiezen. Over deze kwestie zal het Kabinet wel een beslissing moeten nemen. De Minister-President merkt op, dat directe verkiezingen voor Nederland niet zo bezwaarlijk zouden zijn. Men moet zich echter afvragen hoe zo iets in Italië zal gaan. Spreker stelt voor deze kwestie later te bespreken en ook de verdere bespreking van de EG aan te houden.

De Secretaris,

Middelburg

21 April 1954
Typ: 4
Coll:5